

Thisted Kommune

Holmgård Mølle Å, AAL-1184

FORUNDERSØGELSE AF HOLMGÅRD MØLLE Å, SPÆRRING AAL-1184,

PROJEKT 1 - SYDTHY

Rekvirent Thisted Kommune
Teknisk Forvaltning
Natur- og Miljøafdelingen
Kirkevej 9
7760 Hurup
Att. Jakob Jørgensen

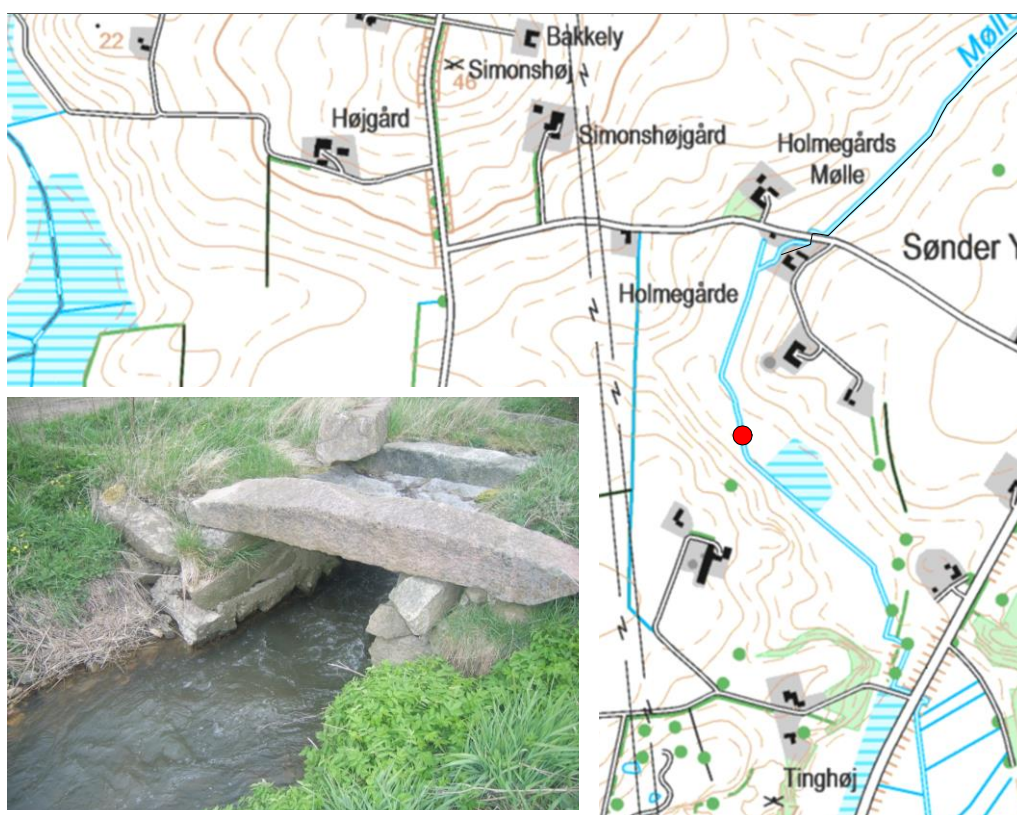
Rådgiver Orbicon A/S
Gasværksvej 4
9000 Aalborg

Projektnummer 2131300056
Projektleder Jesper Madsen
Kvalitetssikring Eva Marcus
Revisionsnr. 0
Godkendt af Henrik Grove
Udgivet 07-01-2014

EU og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af dette projekt.

1. BASISOPLYSNINGER	
Indsats ID	AAL-1184, projekt 1 - Sydthy
Indsats type	Spærring
Vandløbets navn	Holmgård Mølle Å
Vandløbssystem	Holmgård Mølle Å
Nærmeste topografiske stednavn	Holmegårde ved Sønder Ydby
Beskrivelse af indsatsen	Sikring af bedre passageforhold ved stenkestebro, hvor der er et vandspejlsfald på ca. 25 cm fra indløb til udløb af broen. Indsatsen vil skabe fri faunapassage til 5.227 m vandløb.

Figur 1: Spærring AAL-1184, stenkestebro med vandspejlsfald på ca. 25 cm fra ind- til udløb.

2. FORMÅL, OMFANG OG BINDINGER	
Formålet med indsatsen	Forundersøgelsen har til formål at belyse de tekniske og lods-ejermæssige muligheder for at etablere faunapassage, samt på skitseniveau at beskrive den mest kosteffektive løsning.
Omfang	Forundersøgelsen omfatter udarbejdelse af projektforslag, der beskriver muligheden for at sikre fri faunapassage ved spærring AAL-1184, projekt 1 - Sydthy og dermed skabe fri passage til 5227 m opstrømliggende vandløb (iht. Naturstyrelsens MiljøGIS).

Betingelser og bindinger for forundersøgelsen	Projektet udarbejdes iht. ansøgning og tilsagnsskrivelse samt kravene i "Bekendtgørelse om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering" og "Bekendtgørelse nr. 1022 af 30. oktober 2012 om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedr. vandløbsrestaurering.
--	---

3. PLANGRUNDLAG	
Vandløbets klassifikation	Offentligt vandløb
Vandløbsmyndighed	Thisted Kommune
Vandløbsregulativ	Regulativ for Holmgård Mølle Å, regulativ nr. 5, tidligere Sydthy Kommune
Vandplanens målsætning	Vandløbet er i udkast 2013 til Vandplan 1.2 Limfjorden målsat med krav om god økologisk tilstand, svarende til at faunaklassen (DVFI-værdien) skal være 5 eller bedre. (MiljøGIS 2013)
Miljøtilstand	<p>DVFI På strækningen omkring projektområdet er den økologiske tilstand i Holmgård Mølle Å fastsat til ringe; faunaklassen er 3. Der er således ikke målopfyldelse.</p> <p>DFI De fysiske forhold ved Holm Mølle er moderat til gode på strækningen (Danmarks Miljøportal 2013). De fysiske forhold er ikke registreret ved projektområdet.</p> <p>Fisk Der er fundet en fin ørredbestand (yngel) på strækningen og der er ikke behov for udsætning af fisk (iht. Thylandske vandløb, Udsætningsplan nr. 5-2010, DTU Aqua). Vandløbet har et godt fald med gode fysiske forhold og grusbund over en stor del af forløbet.</p>
Vandplanens øvrige indsatser	Opstrøms projektstrækningen, er der udpeget yderligere 4 indsatser: <ul style="list-style-type: none"> • Spærring (AAL-1185) • Restaurering (Ref. nr. 453) • Spærring (AAL-1186) • Rørlægning (AAL-2013) (MiljøGIS 2013)
§3-beskyttelse	Vandløbet er op- og nedstrøms projektområdet omfattet af §3-beskyttelsen. Der er ingen §3-arealer udpeget i eller i nærheden af projektområdet. (Danmarks Miljøportal 2013)
Fredninger	Projektområdet og dets nærhed er ikke omfattet af en fredning. (Danmarks Miljøportal 2013)
Natura 2000-	Projektområdet ligger ca. 1 km opstrøms EF- Fuglebeskyttelses-

beskyttelse	område: Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme og EF – Habitatområdet Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. (Danmarks Miljøportal 2013)
Bilag IV-arter	Der er ingen registreringer af bilag IV arter i projektområdet (Fugleognatur.dk 2013). Thisted Kommune har oplyst, at der findes odder i vandløbssystemet.
Øvrige udpegninger og registreringer	Projektområdet ligger i okkerpotentielt område – klasse IV – ingen risiko for okkerudledning og jordbundstypen er lerblandet sandjord. (Danmarks Miljøportal 2013)
Beskyttelseslinjer	Projektområdet berøres ikke af bygge- eller beskyttelseslinjer. (Danmarks Miljøportal 2013)
Arkæologi og kulturhistorie	Der er ingen fund af kulturhistoriske elementer i projektområdet. (Kulturstyrelsen 2013). Thisted Museum er kontaktet, da overkørslen er en stenkiste, og de har meddelt at overkørslen er bevarelsesværdig.
Nødvendige myndighedstilladelser	Naturbeskyttelsesloven: Indsatsen indebærer fysisk påvirkning af § 3-beskyttet vandløb, men ikke beskyttet natur. Derfor, og fordi indsatsstrækningen er beliggende opstrøms Natura 2000-område, kræver restaurering af strækningen dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 og screening af projektets betydning for Natura 2000-området. Vandløbsloven: Projektet skal godkendes efter vandløbslovens bestemmelser om vandløbsrestaurering. Fredningsnævnet: Ingen – projektområdet er ikke omfattet af fredninger. VVM-screening: Bekendtgørelse nr. 1510 af 15/12/2010, om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, Bilag 11 f er projekter som omhandler regulering af vandløb omfattet af VVM-screening.

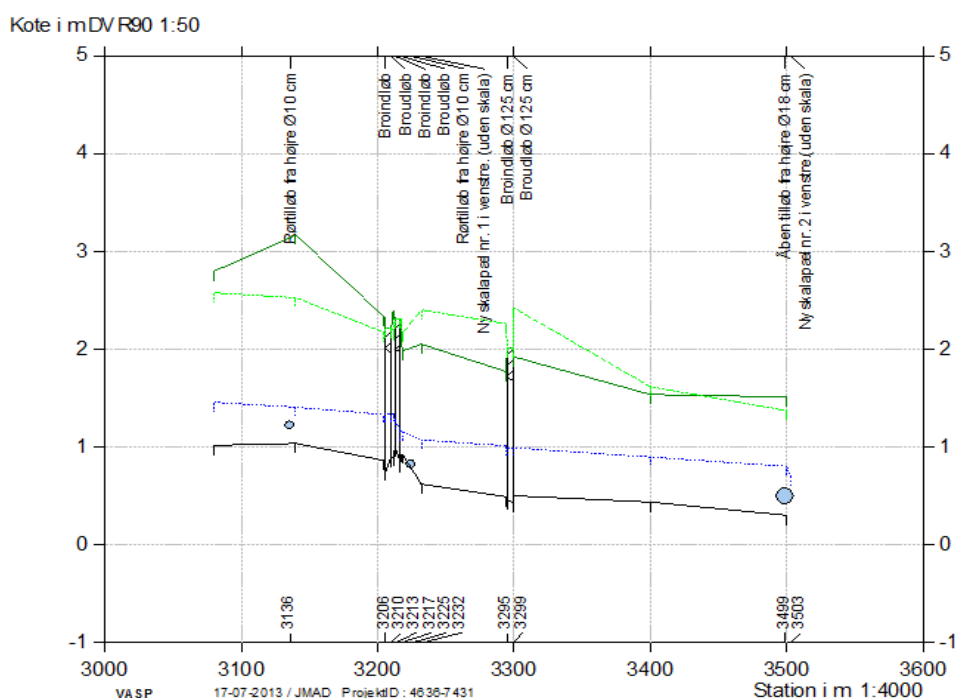
4. TEKNISKE ANLÆG OG LEDNINGER MV.

LER	Ved en søgning i ledningsejerregistret LER er der ikke fundet ledningsejere i projektområdet.
Dræn	Iht. Orbicons drænarkiv er der ikke foretaget dræning i projektområdet. Ved opmåling af vandløbet er der registreret et ø 10 cm drænudløb 8 m nedstrøms udløb af broen.
Bygninger og anlæg	Ingen bygninger i projektområdet. Ved opmålingen er der registreret en overkørsel 3 m opstrøms og 78 m nedstrøms

5. SUPPLERENDE DATA

Regulativ dimensioner	Vandløbet henligger i natur tilstand i projektområdet. Der er fast-
------------------------------	---

	lagt geometriske dimensioner 14 m nedstrøms broudløbet.
Opmålinger	Der er foretaget en komplet opmåling af hele Holmgård Mølle Å i april 2012. Overkørslen er beliggende i st. 3213 – 3217 m. Længdeprofil af strækningen fremgår af figur. 5.1.
Afstrømning	Iht. Orbicons hydrometriske database Hymer, er der foretaget få vandføringsmålinger i Holmgård Mølle Å i perioden 1977-1994. Det er vurderet at disse er for få til fastlæggelse af karakteristiske afstrømningsværdier for vandløbet, hvorfor der til vurdering af de afvandingsmæssige konsekvenser er valgt en erfaringsværdi på 10 l/s/km ² (middel afstrømning) og 30 l/s/km ² (stor afstrømning).
Opland	Der er fastlagt et opland på 15,2 km ² ved projektområdet.

Figur 5.1. Eksisterende forhold. Der er et vandspejlsfald (blå streg) på ca. 25 cm gennem overkørslen i st. 3213 – 3217 og ca. 15 m nedstrøms

6. PROJEKTFORSLAG

Beskrivelse af løsning

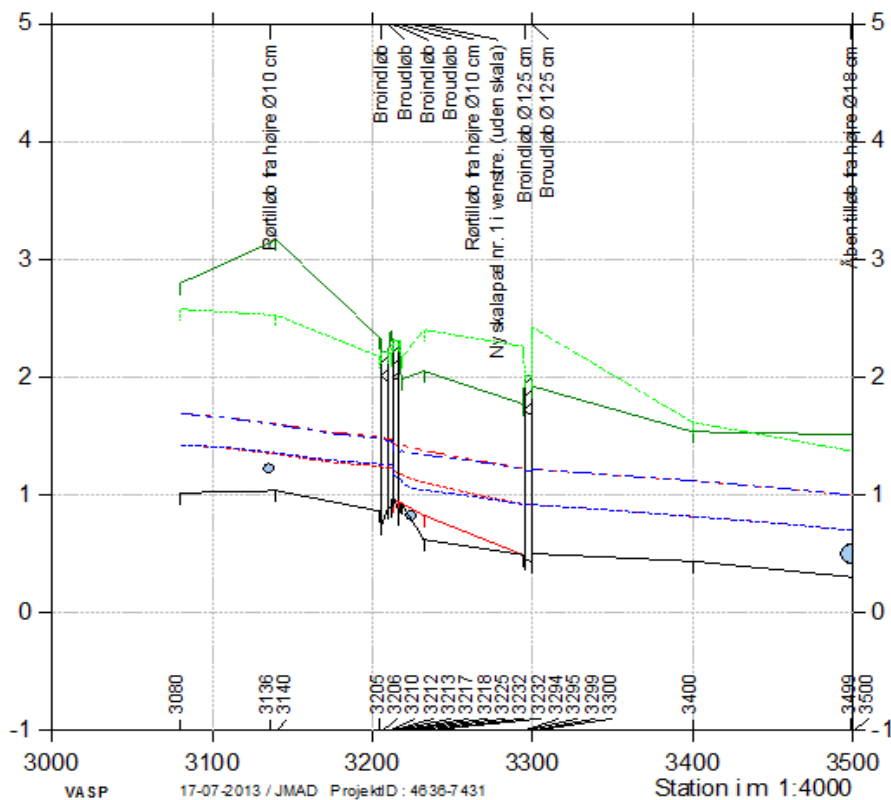
De nuværende forhold bevirker, at der er et kraftigt fald fra broindløbet og ca. 15 m nedstrøms. De nuværende forhold giver anledning til et vandspejlsfald på op til 22 %. For at udligne dette kraftige fald foretages en udjævning af vandløbsbunden ved en fjernelse af ca. 10 cm sten i indløbet og udlægning af grus og sten på strækningen fra broudløb til indløb af nedstrømsliggende rørbro, i alt en strækning på 76 m. Faldet bliver herefter 5,7 %. Se figur 6.1.

Beskrivelse af de en-

- Afretning af bund i broindløb, ca. 10 cm fjernes.

kelte anlægstiltag	<ul style="list-style-type: none"> • Udlægning af gydegrus med et jævnt fald fra udløb af overkørsel til indløb af nedstrømsliggende rørbro, i alt en strækning på 76 m. • I alt udlægges der 18 m³ gydegrus. • Gydegruset udlægges i varierende dybde; 30 – 40 cm, hvor der udlægges mest. • Udlægning af større sten (20 – 30 cm) jævnt fordelt på hele strækningen. • Ændring af drænudløb i st. 3.225. Drænudløbet flyttes 25 m længere nedstrøms til frit udløb over vandløbsbunden. • Lodsejer har oplyst at der er yderligere 3 drænudløb umiddelbart nedstrøms stenkisten. Disse fastlægges i detailprojekteringen sammen med behovet for evt. ændring af deres udløb. • Forlængelsen af dræn lægges med minimum 1 ‰ fald.
Særlige forhold	Ingen

Kote i mDVR90 1:50

Figur 6.1. Projektforslag samt beregnede vandspejlsforløb før (blå streg) og efter (rød streg) restaurering.

7. LODSEJERE		
Berørte lodsejere og deres holdning til projektet	2a, Holmegårde By, Ydby Jens Agergaard Thing Randrupvej 20 7770 Vestervig	Lodsejer oplyste, at der er yderligere 3 drænudløb umiddelbar nedstrøms stenkisten, hvorfor der også skal sikres udløb fra disse. Lodsejer var meget imod projektet, da der efter hans vurdering og erfaring med vandløbet ikke er problemer med fiskepassage, og i øvrigt ikke ønsker sten og grus i vandløbet pga. risiko for dårlige afvandingsforhold.
Lodsejeres erstatningskrav	Ingen. Hvis der i forbindelse med anlægsfasen påføres strukturskader på arealerne, erstattes disse efter gældende regler. Umiddelbart forventes der ingen strukturskader, da anlægsarbejdet er simpelt og kørsel med maskiner er begrænset.	

8. AFVÆRGEFORANSTALTNINGER	
Nødvendige afværgeforanstaltninger	Ingen.

9. FORVENTEDE KONSEKVENSER AF INDSATSEN	
Fisk	Det er vurderet at den udpegede spærring er relativ passabel og ikke har stor betydning på fiskefaunaens passagemuligheder i vandløbet. Det er derfor vurderingen, at der kun er et begrænset behov for at gennemføre indsatsen. Indsatsen vil således kun have en begrænset effekt på fiskefaunaen, om end gennemførelse af indsatsen vil medvirke til at sikre fri og uhindret passage i alle vandføringssituationer.
Smådyr og DVFI	Gennemførelse af indsatsen vil sikre bedre passage for smådyr. De fysiske forhold vil blive forbedret på strækningen ved udlægning af grus og sten. Dette vil medføre flere varierede levesteder for smådyr og dermed medvirke til at forbedre vandløbets tilstand og faunaklassen på en kort strækning.
Vandløbsplanter	Indsatsen vil ikke have nogen nævneværdig betydning for og indflydelse på vandløbsvegetationen.
Fysisk vandløbskvalitet	Forbedret, da udlægning af grus og sten øger den fysiske variation på en strækning af 76 m.
Passageforhold for smådyr og fisk	Gennemførelse af indsatsen vil sikre lidt bedre passage til den opstrømsliggende strækning.
Afvandingsmæssige forhold	For de 76 m af vandløbet, der berøres af restaureringen vil der være en mindre vandspejlsstigning på 0 – 7 cm, størst ved mindre

	afstrømninger. Foringelsen er meget lokal, og da drænudløb flyttes længere nedstrøms til frit udløb over vandløbsbunden, vil der ikke være afvandingsmæssige ændringer af de vandløbsnære arealer.
Beskyttet natur	Ingen udpeget beskyttet natur på projektstrækningen. For selve vandløbet vil indsatsen betyde, at vandløbet på den korte indsatsstrækning bibringes en bedre vandløbskvalitet og -natur.
Natura 2000-beskyttelse	Ingen.
Bilag IV-arter	Der vurderes, at projektet vil have en neutral til positiv betydning for bilag IV arter med tilknytning til vandløb og de nærliggende områder (eksempelvis odder).
Øvrige udpegninger	Ingen.
Eksisterende forhold	Ingen.
Andre forhold	Ingen.

10. SKØNNEDE OMKOSTNINGER TIL GENNEMFØRELSE

Aktivitet	Beløb (ekskl. moms)
Detailprojektering/Udbud	25.000
Tilsyn	15.000
Anlægsomkostninger	35.000
Erstatninger til lodsejer	0
Samlet overslag over omkostninger til gennemførelse	75.000

Ved fastlæggelse af ovenstående omkostninger er det forudsat indhentning af underhåndsbud eller begrænset udbud.

Der vil kunne opnås en betydelig reduktion af ovenstående omkostninger, hvis gennemførelse af indsats AAL-1184 foretages sammen med gennemførelse af de øvrige indsatser i Holmgård Mølle Å.

11. TIDSPLAN

Projektelemt	Ugeantal
Detailprojektering	Uge 1 – 7
Udbud og tilsyn	Uge 8 – 16

Gennemførelse af projektet afhænger af hvornår der foretages ansøgning om realisering og hvornår der gives tilsagn. De anførte ugeantal angiver antal uger efter tilsagn til realisering.

12. KONKLUSION OM INDSATSENS GENNEMFØRLIGHED

I relation til lodsejere	Der er kraftig modstand fra den berørte lodsejere.
I relation til målsætning	Ved gennemførelse af projektet vil der sikres fuld faunapassage til 5.227 m højt målsat vandløb. De fysiske forhold forbedres på en kort vandløbsstrækning og vil medvirke positivt til opfyldelse af

	målsætning.
I relation til omgивende natur	Indsatsen vil kunne gennemføres uden konflikter med om-givende natur.
I relation til afvandingstilstand	Der vil ved gennemførelse af projektet være en mindre lokal vand-spejlsstigning, som ikke får nogen nævneværdig effekt på afvandingstilstanden omkring og opstrøms indsatsområdet.
Teknisk/praktisk	Indsatsen vil på det foreliggende vidensgrundlag være en teknisk og praktisk ukompliceret opgave at løse. Opgaven vil derudover have ringe omfang.
Kost-effektivitet	Ved projektgennemførelsen forventes der miljømæssige gevinster for især smådyr og fisk. Faunapassagen frilægger en strækning på 5.227 m. Projektet forventes ikke, at have nogen negative effekter på den omgivende natur eller afstrømning. Realisering af projektet forventes at koste 75.000 kr. Projektet koster 14,3 kr. pr. m. frilagt vandløb.